

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/28/2017
Identifikačné číslo spisu:	1109240062
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1109240062.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Rapid life životná poisťovňa, a.s. v konkurze, so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, zastúpenej JUDr. Janou Závodskou, správcom konkurznej podstaty so sídlom v Košiciach, Slovenskej Jednoty 8, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša 1, IČO: 30 844 789, zastúpená JUDr. Tomášom Borecom, advokátom so sídlom v Bratislave, Kozia 20 a substitučným zástupcom SELTON legal s.r.o., so sídlom v Bratislave, Medená 24, IČO: 50 001 019, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Ján Šimaljak, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22 C 372/2009, v konaní o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. júla 2016 sp. zn. 10 Co 25/2016, o návrhu na zmenu subjektu na strane žalobkyne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o návrhu na zmenu subjektu na strane žalobkyne z a s t a v u j e.

Odôvodnenie

1. Žalobou doručenu Okresnému súdu Košice I 3. apríla 2009, postúpenou Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) 28. októbra 2009 a zmenenou na pojednávaní 24. júna 2011 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej a Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo financií Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 5, IČO: 00 151 742 (ďalej len „Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo financií Slovenskej republiky“), zaplata sumy vo výške 32 189 864 eur s príslušenstvom spoločne a nerozdielne titulom náhrady škody, ktorá vznikla nesprávnym úradným postupom orgánov štátnej správy nad poisťovníctvom.

2. Súd prvej inštancie medzitýmnym rozsudkom z 12. októbra 2015 č. k. 22 C 372/2009-429 rozhodol, že právny základ nároku žalobkyne na náhradu škody voči žalovanej je daný, žalobou žalobkyne voči Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo financií Slovenskej republiky zamietol a o výške škody a náhrade trov konania rozhodol tak, že o nich rozhodne v konečnom

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 21. júla 2016 sp. zn. 10 Co 25/2016 na odvolanie žalovanej medzitýmnym rozsudkom súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala 26. októbra 2016 dovolanie žalovaná.
5. Podaním doručeným súdu prvej inštancie 15. júna 2017 žalobkyňa navrhla, aby do konania na jej miesto vstúpila spoločnosť AB REAL, s.r.o., Košice, so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, IČO: 31 698 115, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Košice I v odd.: Sro, vložka č. 5339/V (ďalej len „spoločnosť AB REAL, s.r.o., Košice“). Na odôvodnenie návrhu žalobkyňa uviedla, že 29. mája 2017 uzavrela ako postupca na strane jednej so spoločnosťou AB REAL, s.r.o., Košice ako postupníkom na strane druhej Zmluvu o postúpení pohľadávky, predmetom ktorej bolo postúpenie pohľadávky žalobkyne v nominálnej hodnote 32 189 864 eur s príslušenstvom na spoločnosť AB REAL, s.r.o., Košice. V zmysle tejto zmluvy sa spoločnosť AB REAL, s.r.o., Košice stala novým vlastníkom pohľadávky, ktorej zaplatenie si žalobkyňa nárokuje v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 22 C 372/2009.
6. Podaním doručeným súdu prvej inštancie 15. júna 2017 spoločnosť AB REAL, s.r.o., Košice oznámila, že v súlade s § 80 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“) súhlasí so svojim vstupom do prebiehajúceho konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 22 C 372/2009, resp. na toto konanie nadväzujúce odvolacie a dovolacie konanie.
7. Podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 2. októbra 2017, JUDr. Irena Sopková, advokátka so sídlom v Košiciach, Hlavná 25, ktorá bola ustanovená ako správkyňa na výkon nútenej správy žalobkyne (rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. z. 100-000-044-845, sp. NBS1-000-012-201 zo 14. júna 2017 o zavedení nútenej správy podľa § 139 ods. 1 písm. l) v spojení s § 147 a nasl. zákona č. 39/2015 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých iných zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s menovacím dekrétom Národnej banky Slovenska zo 14. júna 2017 č. z. 100-000-044-909), zobrala návrh žalobkyne na zmenu subjektu na strane žalobkyne späť.
8. Podľa § 438 ods. 1 C.s.p. na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.
9. Podľa § 438 ods. 2 C.s.p. na dovolacie konanie sa nepoužijú ustanovenia o pristúpení subjektov, o zmene a späťvzatí žaloby a o vzájomnej žalobe.
10. Podľa § 80 ods. 1 C.s.p. ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.
11. Podľa § 80 ods. 2 C.s.p. súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.
12. Podľa § 80 ods. 3 C.s.p. ten, kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu.
13. Podľa Článku 4 ods. 1 C.s.p. ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.
14. Podľa § 161 ods. 1 C.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").
15. § 161 ods. 2 C.s.p. ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.
16. Procesné nástupníctvo v zmysle § 80 C.s.p. môže nastať aj v dovolacom konaní, pretože Civilný sporový poriadok aplikáciu uvedeného ustanovenia v tomto štádiu konania nevylučuje (§ 438 ods. 2 C.s.p.). V súlade s citovaným ustanovením, ak nastane po začatí konania právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práva alebo povinnosti strany sporu, o ktoré v spore ide, táto skutočnosť sama o sebe nemá vplyv na okruh strán sporu. K procesnému nástupníctvu môže dôjsť iba vtedy, ak žalobca s poukazom na určitú právnu skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práva alebo povinnosti strany sporu, o ktoré v spore ide, navrhne, aby nadobúdateľ práva alebo povinnosti vstúpil do konania namiesto doterajšej strany sporu a ak súd takémuto návrhu žalobcu vyhovie (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 25. júna 2007 sp. zn. 32 Odo 743/2006).
17. Pri rozhodovaní o návrhu na zmenu strany sporu musí súd predovšetkým skúmať, či sú splnené

predpoklady stanovené v § 80 C.s.p. V prvom rade je to existencia návrhu na zmenu subjektu, z ktorého musí vyplývať naplnenie všetkých zákonných znakov nevyhnutných pre to, aby súd tomuto návrhu vyhovel. Návrh musí byť podaný oprávnenou osobou, musí v ňom byť preukázané, že po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná a ten, kto má do konania vstúpiť ako strana sporu, musí so svojim vstupom do konania súhlasiť.

18. Konanie o zmene sporovej strany je charakteristické dispozičným princípom, t. j. bez návrhu žalobcu nie je možné o zmene sporovej strany rozhodovať. Civilný sporový poriadok výslovne neupravuje procesnú situáciu, keď žalobca podaný návrh na zmenu sporovej strany vezme následne späť. Najvyšší súd s poukazom na dispozičný princíp, ktorý je pre toto konanie príznačný, zastáva právny názor, že návrh na zmenu sporovej strany je žalobca oprávnený zobrať späť (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 27. marca 2014 sp. zn. 29 Cdo 2564/2012).

19. Následkom späťvzatia návrhu na zmenu sporovej strany je vznik procesnej situácie, kedy prichádza do úvahy zastavenie tohto konania v dôsledku absencie návrhu na zmenu sporovej strany. Nakoľko Civilný sporový poriadok neobsahuje ustanovenie o zastavení konania o návrhu na zmenu sporovej strany, najvyšší súd v súlade s Článkom 4 ods. 1 C.s.p. postupoval analogicky podľa § 161 C.s.p., ktorý upravuje podmienky konania (analogia legis). Odborná literatúra rozdeľuje procesné podmienky na štyri základné skupiny: a/ procesné podmienky na strane súdu (právomoc a príslušnosť), b/ procesné podmienky na strane strán sporu (procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, povinnosť zastúpenia, spôsobilosť byť zástupcom a splnomocnenie zástupcu strany), c/ vecné procesné podmienky (existencia návrhu na začatie konania a splnenie poplatkovej povinnosti), d/ negatívne procesné podmienky (prekážka rozhodnutej veci a prekážka litispendencie) (pozri napr. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 606 - 609). Keďže konanie o návrhu na zmenu sporovej strany nemožno zastaviť podľa výslovného ustanovenia Civilného sporového poriadku, použitím analógie legis dospel najvyšší súd k záveru, že právna úprava procesných podmienok konania podľa § 161 C.s.p. je čo do obsahu a účelu najbližšia riešenej právnej otázke. Všeobecne platí, že neexistencia žaloby ako dispozičného úkonu žalobcu vedie k zastaveniu konania z dôvodu neodstrániteľnej podmienky konania. V súlade s uvedeným najvyšší súd uzatvára, že v prípade absencie návrhu na zmenu sporovej strany podľa § 80 ods. 1 C.s.p. ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť a toto konanie je potrebné zastaviť.

20. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konanie o návrhu žalobkyne na zmenu subjektu na strane žalobkyne tak, že z konania vystúpi žalobkyňa a na jej miesto do konania vstúpi spoločnosť AB REAL, s.r.o., Košice, pre nedostatok procesnej podmienky zastavil (§ 161 ods. 2 C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.